

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ

ครูผู้สอน ครูฐิติรัตน์

ดิษฐ์วงศ์

ครูวรพรรณ

ศรีอรุณ

เรื่อง...หน้าที่ชาวพุทธ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธ
๒. วิเคราะห์ขั้นตอนและปฏิบัติตนในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
๓. เห็นคุณค่าและความสำคัญของหน้าที่ชาวพุทธในการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

พระรัตนตรัย

พระพุทธ

พระธรรม

พระสงฆ์

ในฐานะที่นักเรียนเป็นพุทธศาสนิกชน
นักเรียนจะปฏิบัติต่อพระรัตนตรัย อย่างไร

เคารพสักการะบูชา นำคำ
สอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ใน
การดำเนินชีวิต และเมื่ออยู่
ต่อหน้าพระสงฆ์ควรสำรวม
กาย วาจา และใจค่ะ

เป็นการรักษาและ
ส่งเสริมพระพุทธศาสนา
ให้คงอยู่สืบไปค่ะ

การปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยมี
ความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา
อย่างไร

สิ่งที่นักเรียนช่วยกันบอกมา
การรักษา ส่งเสริม สืบต่อให้
พระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไปนั้น
คือ หน้าที่ของชาวพุทธ'

หน้าที่ชาวพุทธ

หน้าที่ชาวพุทธ คือ กิจที่
ชาวพุทธควรปฏิบัติ เพื่อเป็นการ
รักษาและส่งเสริมพระพุทธศาสนา
ให้คงอยู่สืบต่อไป

ให้ความเคารพเมื่อเวลาไป
วัด ไม่เล่นหรือส่งเสียงดัง
ภายในวัด แต่งตัวสุภาพ
เรียบร้อยค่ะ

นักเรียนคิดว่าหน้าที่ชาวพุทธที่ดีควร
มีหน้าที่และปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

ไม่ทำของส่วนรวมภายในวัด
เสียหาย ช่วยกันทำนุบำรุง
ภายในวัดครับ

กราบไหว้ และหลีก
ทางแก่พระสงฆ์ ให้
ทางเดินแก่ท่าน ครับ

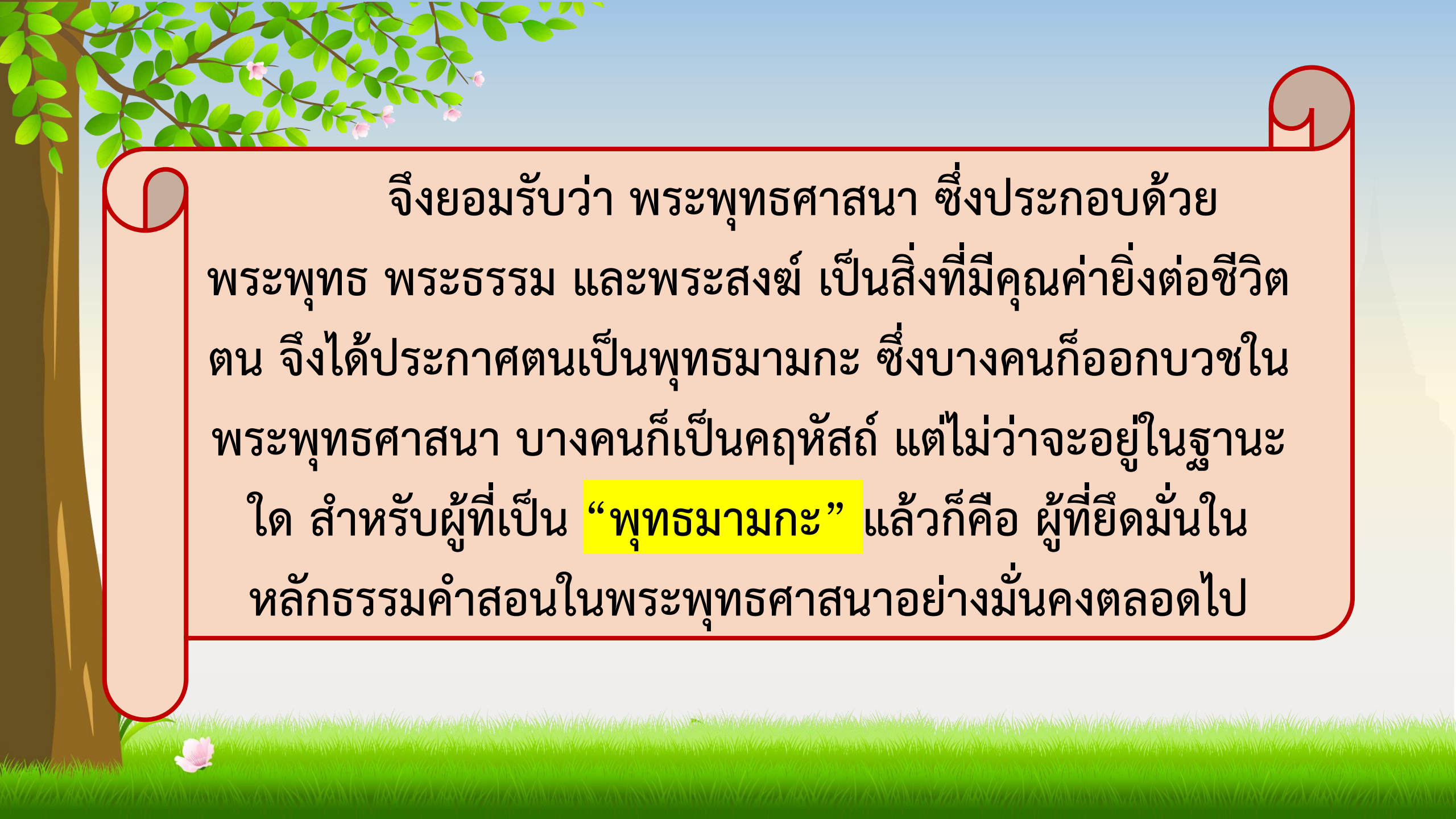

ตั้งใจสวดมนต์ ในตอนเช้า
ก่อนเข้าเรียน และไม่เล่นกันหรือ
แกล้งเพื่อนในขณะที่สวดมนต์ค่ะ

การเกิดขึ้นของพีธีพุทธมามกะ

พิธีพุทธมามกะเกิดขึ้นหลังจากที่พระพุทธเจ้าได้
ประกาศคำสอนของพระองค์แก่ประชาชน และมีผู้ที่ได้รับ
ฟังคำสั่งสอน แล้วเกิดความศรัทธาเลื่อมใส ปฏิบัติตามคำ
สอนนั้นจนได้รับผลจากการปฏิบัติตามสมควรแล้ว

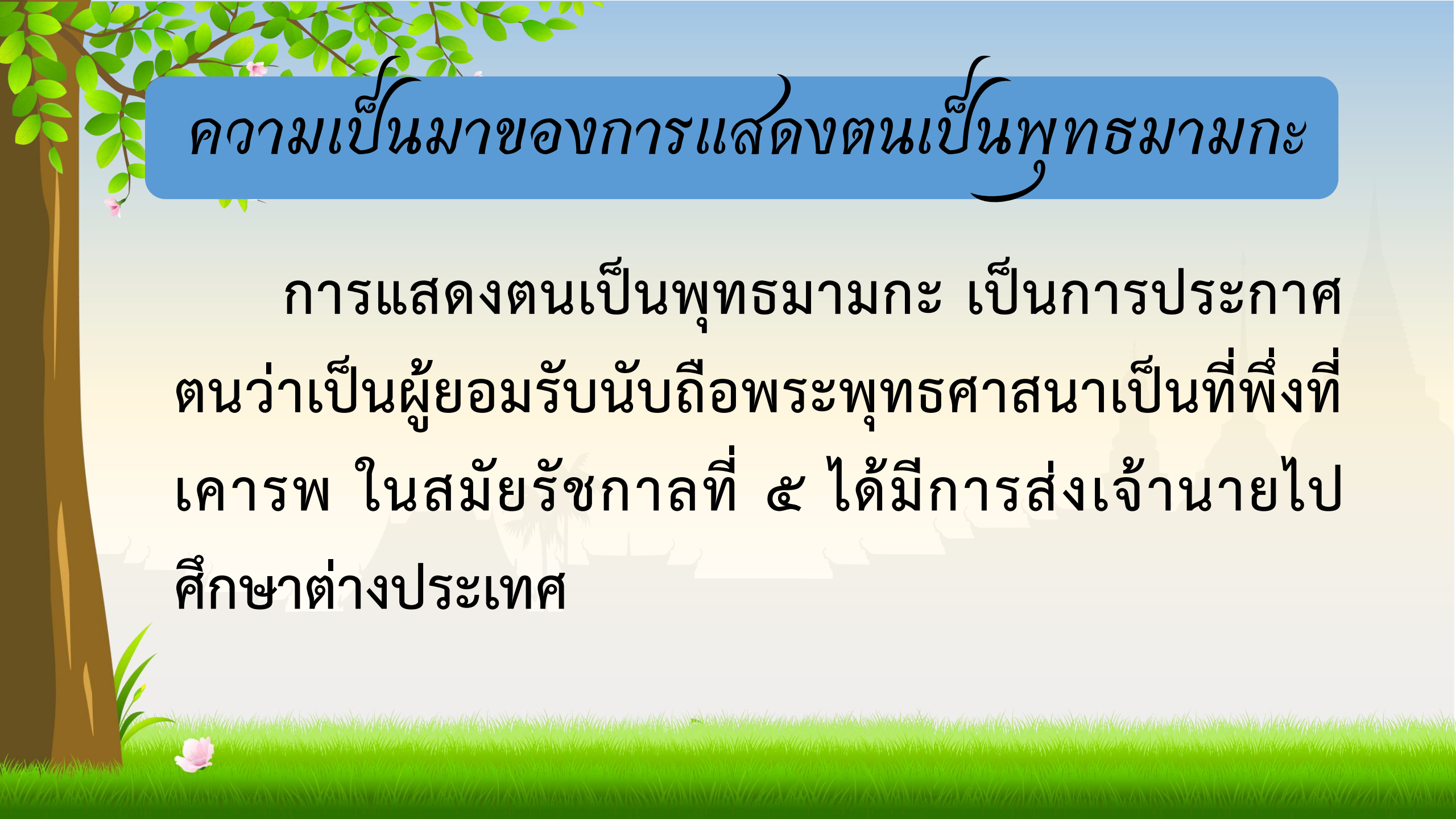

จึงยอมรับว่า พระพุทธศาสนา ซึ่งประกอบด้วย
พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่งต่อชีวิต
ตน จึงได้ประกาศตนเป็นพุทธมามกะ ซึ่งบางคนก็ออกบวชใน
พระพุทธศาสนา บางคนก็เป็นคฤหัสถ์ แต่ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะ
ใด สำหรับผู้ที่ เป็น “พุทธมามกะ” แล้วก็คือ ผู้ที่ยึดมั่นใน
หลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคงตลอดไป

เป็นการประกาศตนของผู้แสดง
ว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา
คือ พระพุทธ พระธรรม และ
พระสงฆ์ เป็นสิ่งสูงสุดและเป็น
ที่พึ่งที่ระลึกของตนค่ะ

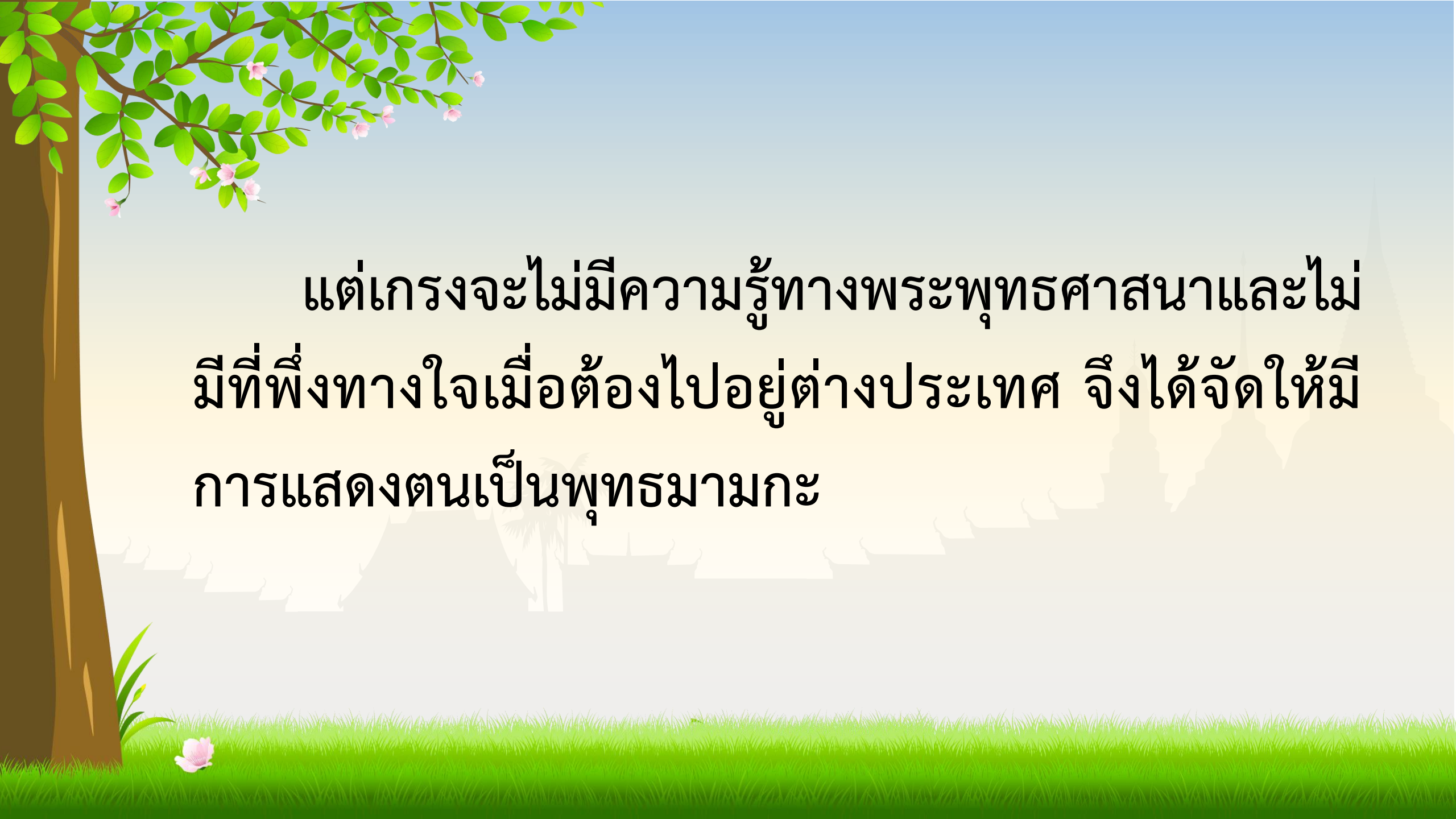
การแสดงตนเป็นพุทธมามกะคืออะไร

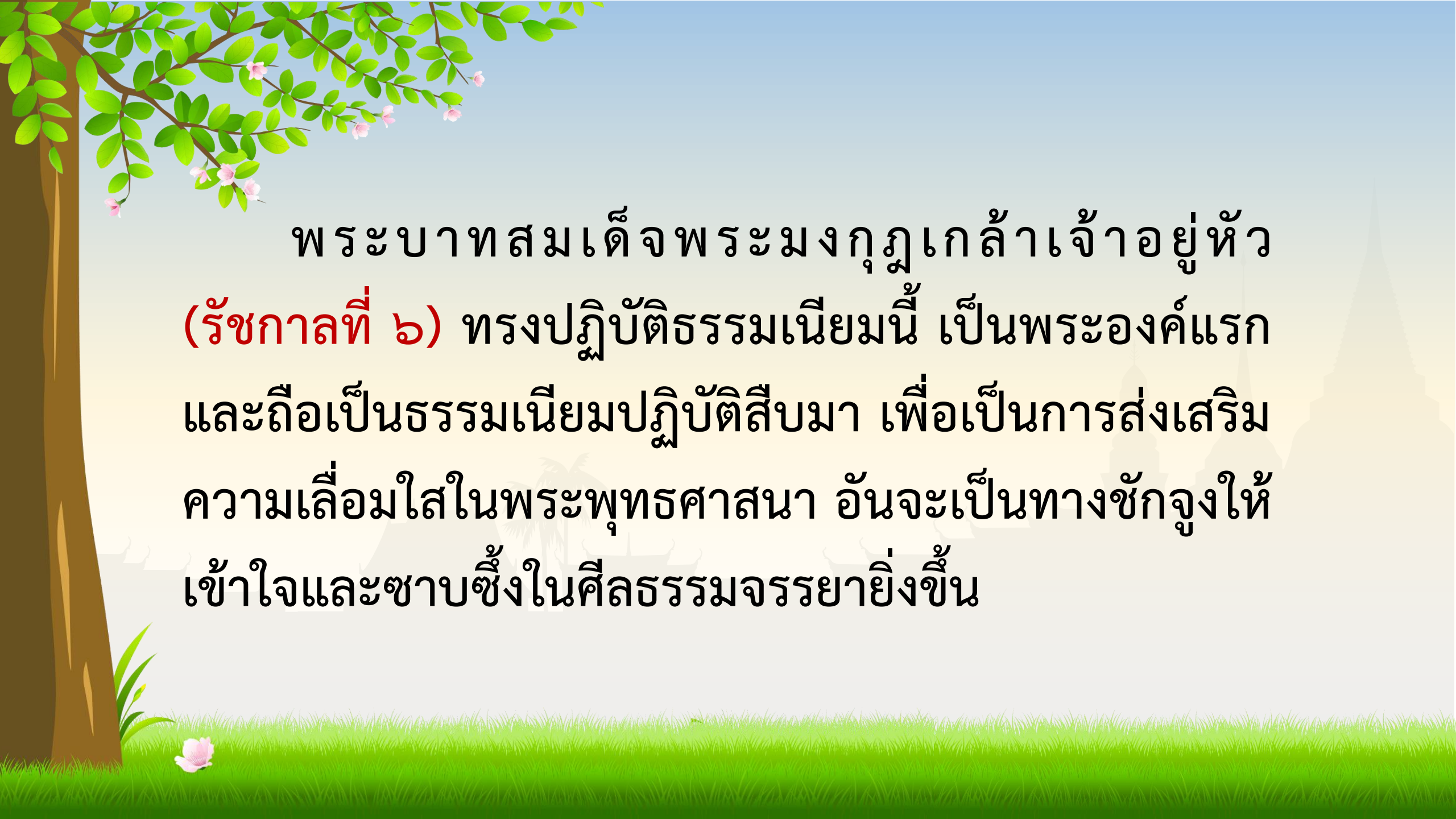

ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นการประกาศ
ตนว่าเป็นผู้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาเป็นที่พึงที่
เคารพ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้มีการส่งเจ้านายไป
ศึกษาต่างประเทศ

แต่เกรงจะไม่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาและไม่มีที่พึ่งทางใจเมื่อต้องไปอยู่ต่างประเทศ จึงได้จัดให้มีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

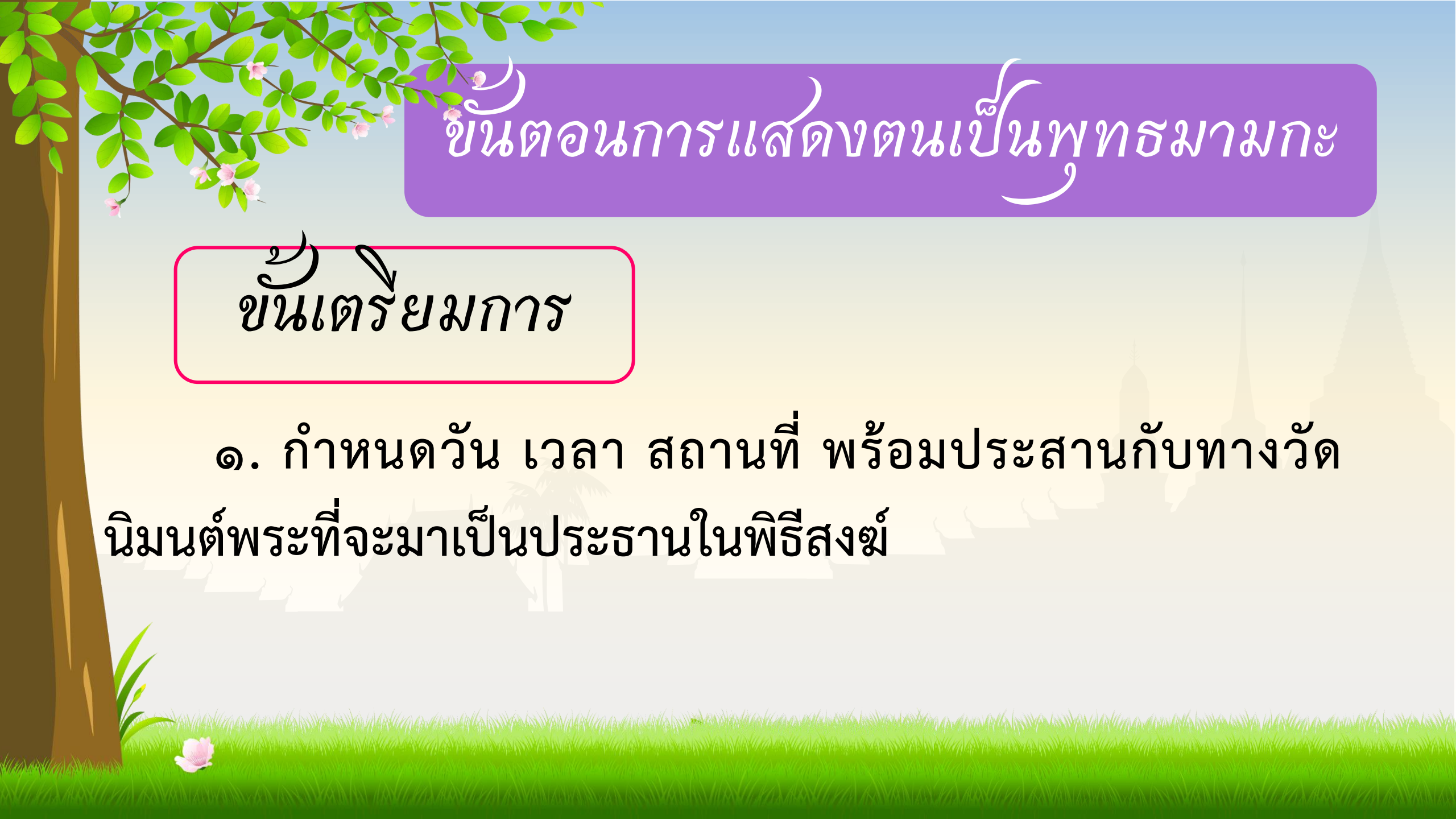

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๖) ทรงปฏิบัติธรรมเนียบนี้ เป็นพระองค์แรก
และถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสืบมา เพื่อเป็นการส่งเสริม
ความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา อันจะเป็นทางชักจูงให้
เข้าใจและซาบซึ้งในศีลธรรมจรรยายิ่งขึ้น

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

พุทธมามกะ หมายถึง ผู้นับ
ถือพระพุทธศาสนา โดยยึดเอา
พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง การ
แสดงตนเป็นพุทธมามกะ จะ
กระทำเมื่อถึงวัยอันเหมาะสม

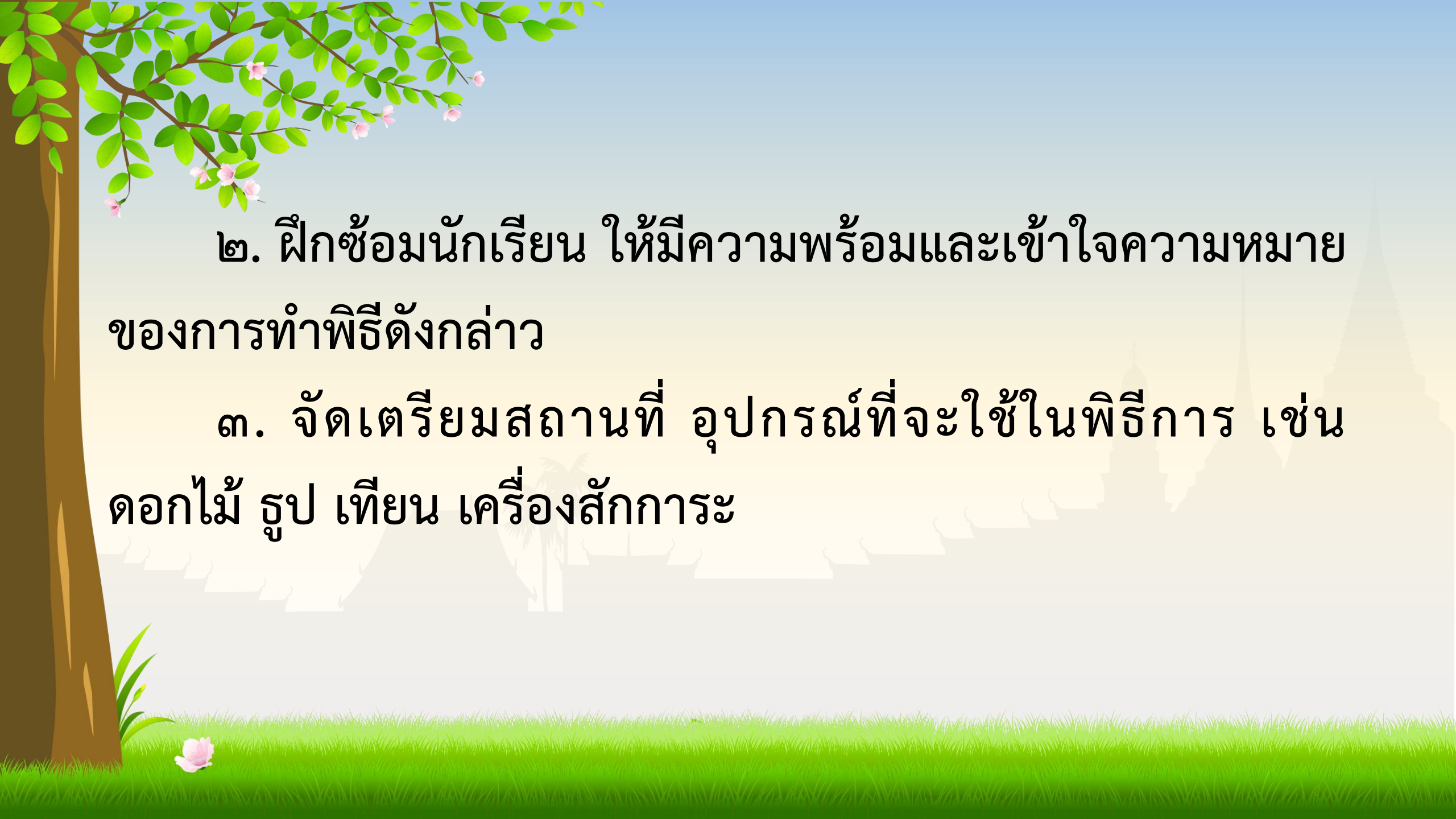

ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

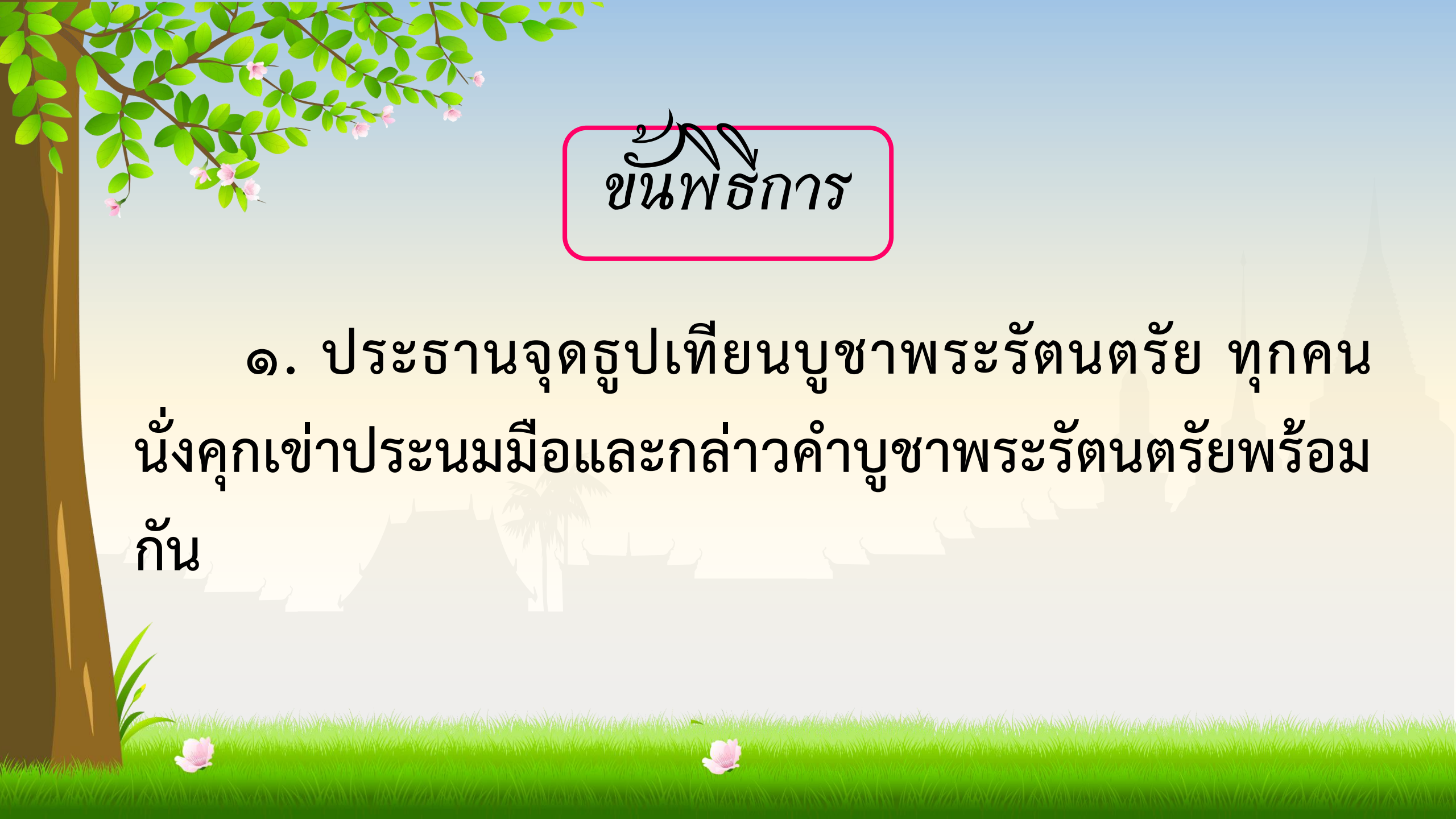
๒ ขั้นตอนเตรียมการ

๑. กำหนดวัน เวลา สถานที่ พร้อมประสานกับทางวัด
นิมนต์พระที่จะมาเป็นประธานในพิธีสงฆ์

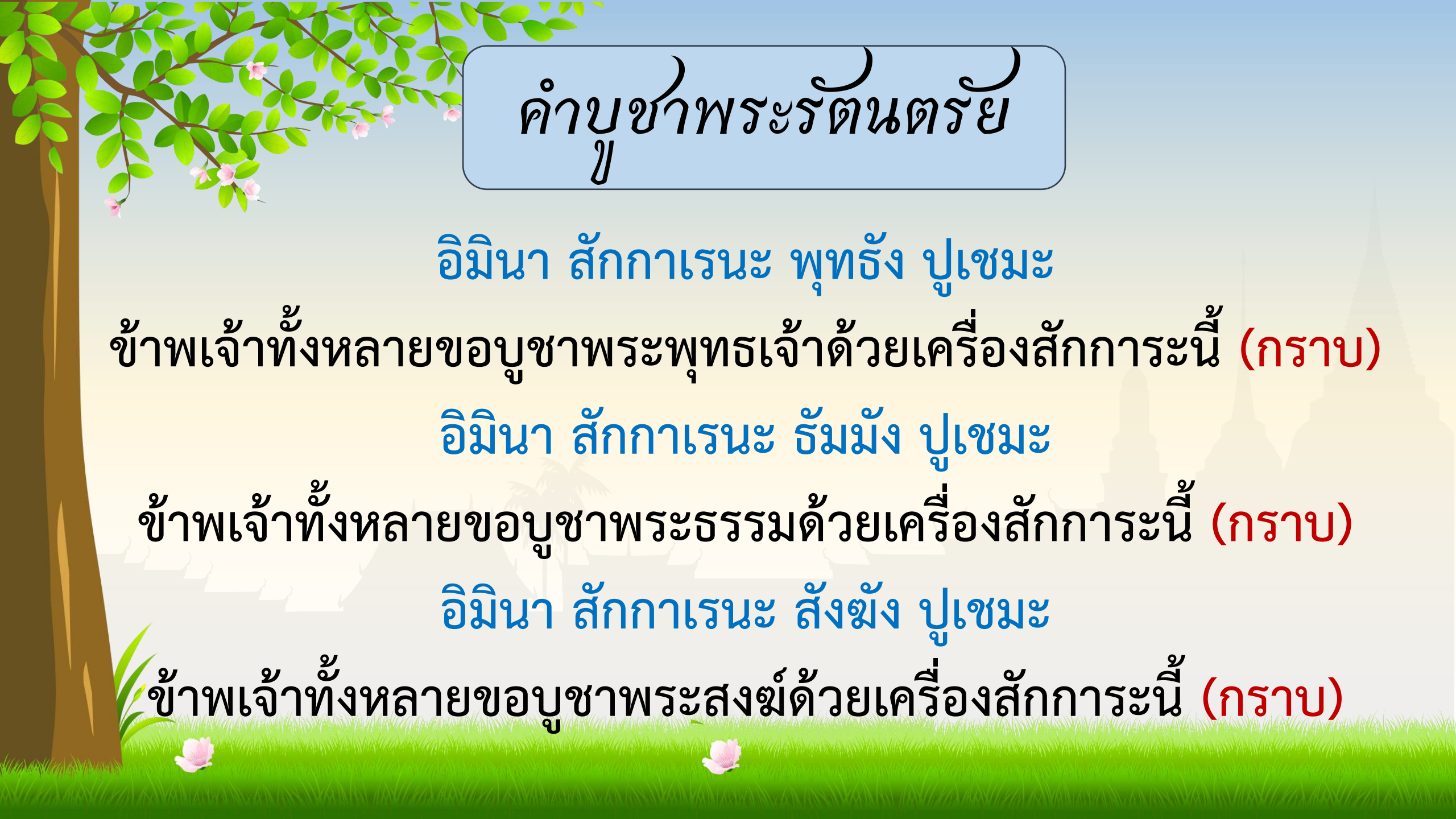
๒. ฝึกซ้อมนักเรียน ให้มีความพร้อมและเข้าใจความหมาย
ของการทำพิธีดังกล่าว

๓. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ที่จะใช้ในพิธีการ เช่น
ดอกไม้ ธูป เทียน เครื่องสักการะ

ขณิพัธการ

๑. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ทุกคน
นั่งคุกเข่าประนมมือและกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยพร้อม
กัน

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมิณา สักกาเรนะ พุทธัง ปูเชมะ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาพระพุทธเจ้าด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

อิมิณา สักกาเรนะ ธัมมัง ปูเชมะ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาพระธรรมด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

อิมิณา สักกาเรนะ สังฆัง ปูเชมะ

ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาพระสงฆ์ด้วยเครื่องสักการะนี้ (กราบ)

๒. ทุกคนกล่าวคำปฐิญาณตนเป็นพุทธมามกะพร้อมกัน

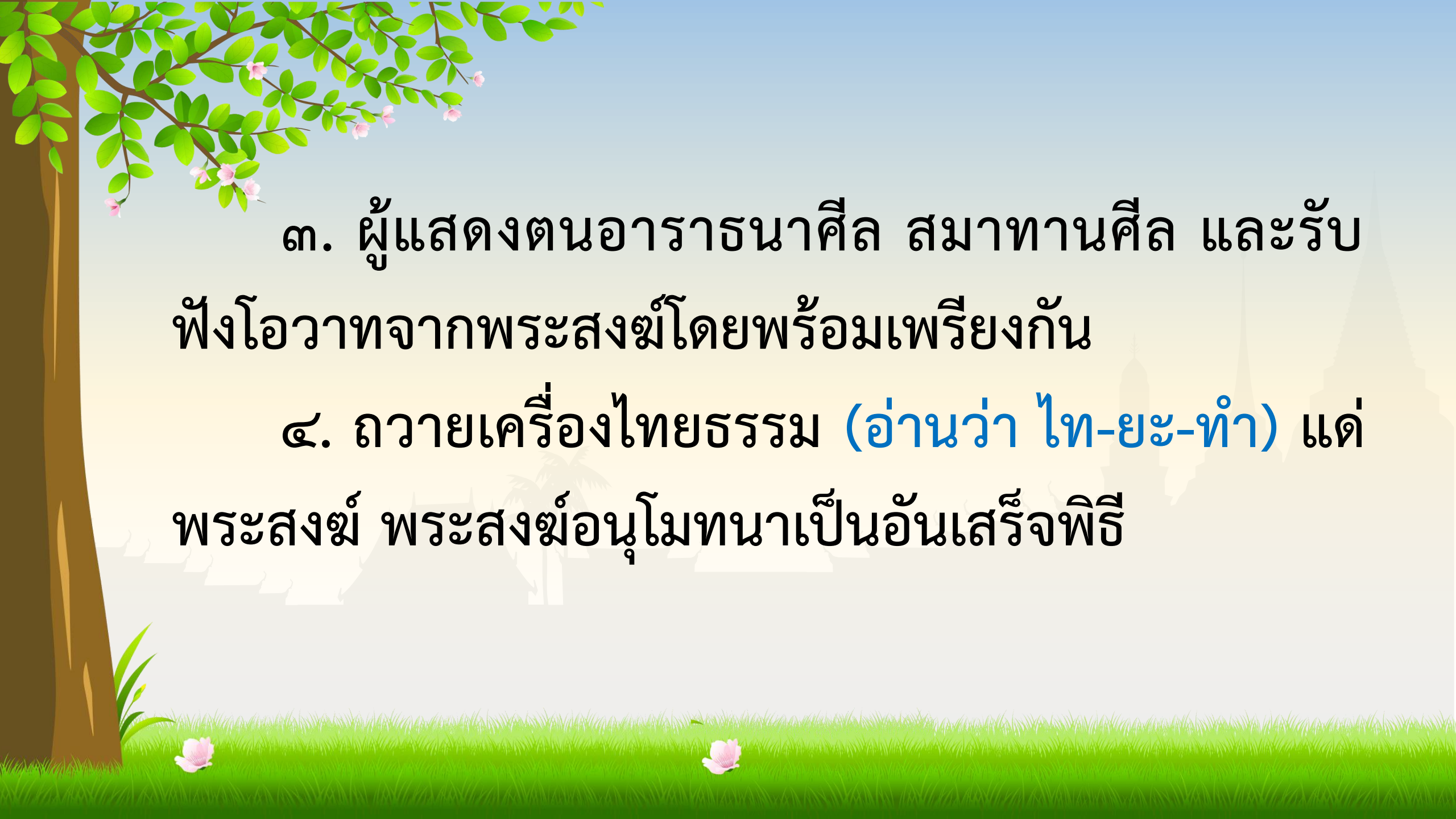
คำปฐิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

เอเต มะยัง ภันเต สุจิระปะรินิพพุตัมปิ
ตั้ง ภาคะวันตัง สะระณัง คัจฉามะ
ธัมมัญจะ สังฆัญจะ พุทธะมามะกาติ
โน สังโฆ ธาเรตุ

*ผู้หญิงเปลี่ยนจาก เอเต เป็น เอตา, พุทธะมามะกาติ เป็น พุทธะมามิกาติ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถึงพระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์นั้น แม้ปริณิพพานไปนานแล้ว
ทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ เป็นสภาวะที่ระลึกนั้บถือ
ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าทั้งหลาย
ว่าเป็นพุทธมามกะด้วยเถิด

๓. ผู้แสดงตนอาราธนาศีล สมาทานศีล และรับ
ฟังโอวาทจากพระสงฆ์โดยพร้อมเพรียงกัน

๔. ถวายเครื่องไทยธรรม (อ่านว่า ไท-ยะ-ท่า) แต่
พระสงฆ์ พระสงฆ์อนุโมทนาเป็นอันเสร็จพิธี

กิจกรรม
'คิด คิด จ्ञเคราะห์'

ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น
จากการปฏิบัติงานในการแสดงตน
เป็นพุทธมามกะคนละ ๑ ข้อ

“ผลดีของการปฏิบัติตามแนวทางพุทธมามกะ”

๑. เพื่อเป็นวัฒนธรรมสืบต่ออันดีงามสืบสาน
ให้พระพุทธศาสนาดำรงคงอยู่

๒. ก่อให้เกิดประเพณี ที่มีความงดงาม
เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

๓. เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนของพิธีการในการแสดงตน
เป็นพุทธมามกะ ตามแบบธรรมเนียมประเพณี

๕ ขั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาเรื่องที่ชาวพุทธจากหนังสือเรียน
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
๓. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่องที่ชาวพุทธจากหนังสือเรียน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
๓. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอธิบายความหมายและ
ความสำคัญ พร้อมทั้งบอกขั้นตอน
การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ปฏิบัติมาเป็นกิจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ
รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายความหมายและความสำคัญ พร้อมทั้งบอกขั้นตอนการแสดง
ตนเป็นพุทธมามกะ

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึง

.....

.....

.....

.....

ความสำคัญ
ของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

.....

.....

.....

.....

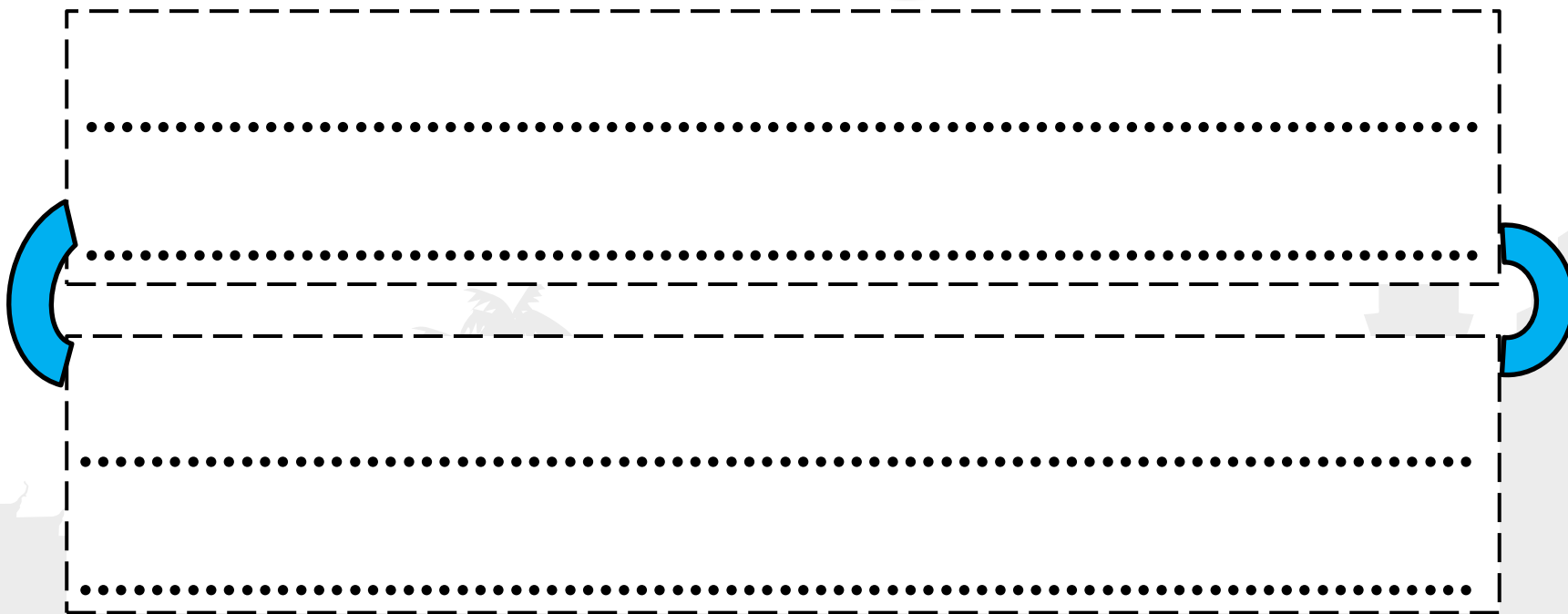
การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึง

ความสำคัญของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๒ ขั้นตอน ของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

A template for a certificate or document with five horizontal sections. Each section is defined by a dashed top and bottom line with a dotted midline. Blue curved tabs are on the left and right sides of the sections. The background features a light gray silhouette of Thai temples and a green grassy field with pink flowers at the bottom.

ขั้นตอน ของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

A large rectangular box with a dashed border, containing five horizontal dotted lines for writing. The box is flanked by two blue curved arrows pointing towards each other.

เฉลย

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หมายถึง

เป็นการประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา
โดยการยึดเอา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง

ความสำคัญของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

เป็นการแสดงความมั่นคงในพระพุทธศาสนา และ
พร้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติ
ถือเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนา

ขั้นตอน ของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๑. นำดอกไม้ รูปเทียน ไปแสดงตนต่อพระสงฆ์

๒. ประธานจุดธูป เทียน ที่โต๊ะหมู่บูชา และ
กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย

๓. กล่าวคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ

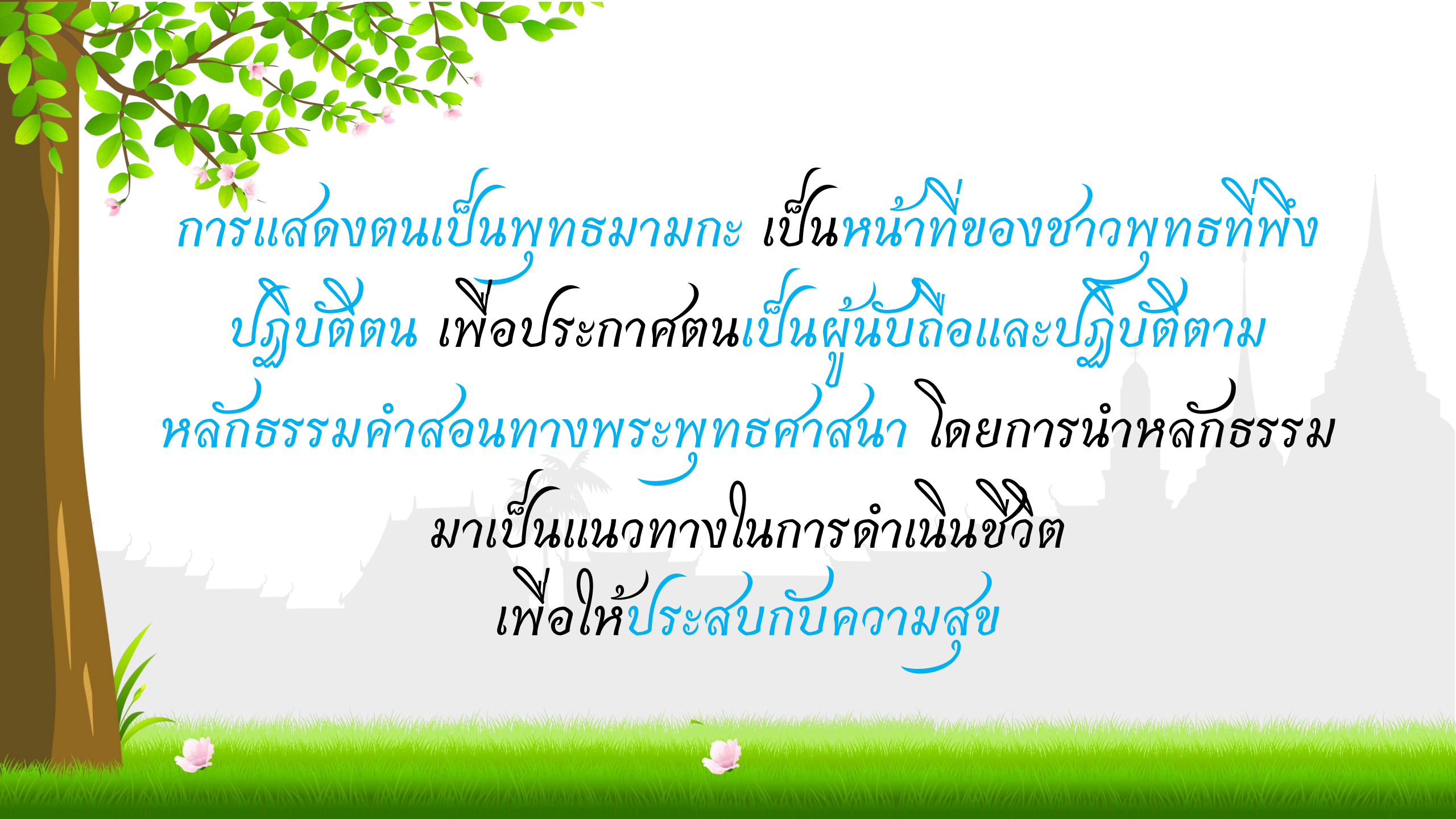
ขั้นตอน ของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

๔. อาราธนาศีล สมาทานศีล รับฟังโอวาทจาก
พระสงฆ์

๕. ถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ รับพร
เป็นอันเสร็จพิธี

สรุปบทเรียน

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นหน้าที่ของชาวพุทธที่พึง
ปฏิบัติตน เพื่อประกาศตนเป็นผู้นับถือและปฏิบัติตาม
หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยการนำหลักธรรม
มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
เพื่อให้ประสบกับความสุข

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง...มารยาทชาวพุทธ

